

נגישות תוכן באתרי אינטרנט אוניברסיטאיים לסטודנטים עם ליקויי ראייה: המקרה של אוניברסיטת חיפה

הלה לאופר ניר

בהנחיית: פרופ' אריה רימרמן, אוניברסיטת חיפה

האינטרנט מהווה כיום חלק בלתי נפרד מההשכלה הגבוהה בישראל ומאפשר פעילות אקדמית נוחה וזמינה. ברם, השימוש במשאבים המקוונים מציב אתגרים לא פשוטים בפני סטודנטים עם מוגבלויות. בייחוד נכון הדבר לגבי סטודנטים עיוורים ולקויי ראייה, אשר מוגבלותם מקשה עליהם לעשות שימוש באמצעים ויזואליים אלו באופן מלא ושוויוני. קונסורציום הרשת הכלל עולמית (W3C) פיתח תקן, WCAG 2.0, הכולל הנחיות להנגשת תכנים באינטרנט, כך שלאנשים עם מוגבלות תהיה גישה אליהם באמצעות טכנולוגיות מסייעות. בישראל, התקן המחייב הוא ת.י. 5568 "קווים מנחים לנגישות תכנים באינטרנט". מחקרים בעולם מראים, כי על אף תקנים טכניים ודרישות חקיקתיות, נגישות אתרי אינטרנט אוניברסיטאיים ממשיכה להוות סוגיה בעייתית. מטרת מחקר מגשש זה הינן: (א) למפות את המסגרת המשפטית הקיימת בישראל להנגשת תכנים באתרי אינטרנט, ובפרט בהשכלה הגבוהה. (ב) לבחון את היישום של הנגשת אתרי אינטרנט בהשכלה הגבוהה, דרך מקרה בוחן של אוניברסיטת חיפה. לשם כך, נבחרה מתודולוגיה משולבת: בשלב הראשון, יבוצע ניתוח משפטי של הדרישות להנגשת אתרי אינטרנט בראי החקיקה הגלובלית והחקיקה הישראלית, לרבות ובפרט תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), תשע"ג-2013. כן יבדקו תקנות ההנגשה, המופנות ספציפית להשכלה הגבוהה, אשר עדיין מצויות בהליכי חקיקה. בשלב השני, דרך מקרה בוחן של אוניברסיטת חיפה, יבחן ההיבט היישומי של דרישות ההנגשה. באמצעות כלי מקוון יבדקו מספר עמודי אינטרנט מרכזיים באתר אוניברסיטת חיפה ותבחן מידת עמידתם בתקן העולמי ובתקן הישראלי. בנוסף, על מנת להעשיר את הידע, יכלול המחקר ראיונות עומק עם מספר גורמי מפתח, המשפיעים על קידום ויישום הנגשת אתרי אינטרנט בהשכלה הגבוהה בישראל, על מנת לבחון מהם האתגרים הניצבים בפניהם הלכה למעשה.